

ФАРМАКОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ ТКАНИН ПАРОДОНТУ

І.П. Мазур, В.А. Передрій, С.В. Дулько

Інститут стоматології НМАПО ім. П.Л. Шупика

Резюме. У статті представлений короткий огляд фармакологічних засобів, які використовують під час або після стоматологічних маніпуляцій. Зокрема наведений перелік фармакотерапевтичних груп засобів, які використовують для місцевої медикаментозної терапії захворювань пародонту, з описом кожного препарату та властивостей активних інгредієнтів.

Ключові слова: фармакологічні засоби, місцева медикаментозна терапія, захворювання пародонту, активні інгредієнти, показання, протипоказання, спосіб застосування.

ФАРМАКОЛОГИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА ДЛЯ МЕСТНОГО ЛЕЧЕНИЯ ТКАНЕЙ ПАРОДОНТА

І.П. Мазур, В.А. Передрій, С.В. Дулько

Резюме

В статье представлен краткий обзор фармакологических средств, используемых во время или после стоматологических манипуляций. В частности приведен перечень фармакотерапевтических групп средств, которые используются для местной медикаментозной терапии заболеваний пародонта, с описанием каждого препарата и свойств активных ингредиентов.

Ключевые слова: фармакологические средства, местная медикаментозная терапия, заболевания пародонта, активные ингредиенты, показания, противопоказания, способ применения.

PHARMACOLOGICAL CHEMICALS FOR THE LOCAL TREATMENT OF PERIODONTAL TISSUES

I. Mazur, V. Peredrii, S. Dulko

Summary

The overview of pharmacological chemicals that are used during or after stomatological treatment is reported in this article. Particularly, there was presented the list of pharmacotherapeutic groups of chemicals that are used for the local medicamentous therapy of periodontal diseases with description of each chemical and properties of active ingredients.

Key words: pharmacological chemicals, local medicamentous therapy, periodontal diseases, active ingredients, indication, contra-indication, direction of use.

Комплексний підхід до лікування хвороб пародонту забезпечує високу ефективність і довготривалу ремісію захворювання. Це означає, що необхідно впливати на всі ланки процесу, тобто проводити комплексне лікування хвороб пародонту, яке включає етіотропну, патогенетичну та симптоматичну терапію. Під час проведення первинного пародонтологічного лікування, в основі якого лежить механічне видалення над- і під'ясенного зубного каменю та грануляцій, необхідне застосування засобів місцевої медикаментозної терапії (ММТ). Місцеве медикаментозне лікування є важливою складовою комплексного лікування захворювань тканин пародонту, яке спрямоване на знеболення, зменшення мікробного обсягнення пародонтальних кишень, ліквідацію запального процесу, відновлення нормального гомеостазу, стимуляцію процесів регенерації, відновлення порушених функцій тканин пародонту. Етіотропна терапія включає призначення лікарських засобів, що впливають на комплекс пародонтопатогенних бактерій. Це препарати із протимікробною, антисептичною та комбінованою дією. Успішним є використання засобів на основі хлоргексидину та гексетидину. В окрему групу препаратів з різними видами дії входять лікарські засоби рослинного походження. Дані препарати володіють високою фармакологічною ефективністю та майже не мають побічних ефектів і протипоказань, а тому їх призначають у першу чергу пацієнтам з алергічними реакціями та важким загальним анамнезом. У патогенезі хвороб тканин пародонту лежить запальний процес, який включає в себе не тільки запалення м'яких тканин, а й резорбцію кісткової тканини. Тому особливо ефективним є використання засобів ММТ із протизапальною дією на початкових стадіях пародонтиту, бо ліквідація запалення у тканинах пародонту є важливим завданням первинного пародонтологічного лікування. Високу ефективність виявляють засоби із групи нестероїдних протизапальних препаратів на основі саліцилату холіну. Використання препаратів з антигомотоксичною дією сприяє підвищенню місцевого імунітету, відновленню гомеостазу, біоценозу та трофіки у тканинах пародонту. Після проведення пародонтальної хірургії для стимуляції процесів регенерації та відновлення функцій тканин пародонту застосовують препарати з кератопластичною дією.

Виділяють такі фармакотерапевтичні групи засобів ММТ:

- 1) із протимікробною й антисептичною дією;
- 2) із протизапальною дією;
- 3) з комбінованою дією;
- 4) для місцевого знеболення;
- 5) рослинного походження;
- 6) з антигомотоксичною дією;
- 7) з кератостимулюючою дією.

Засоби місцевої медикаментозної терапії призначаються під час або після проведення первинного пародонтологічного лікування: професійної гігієни порожнини рота та під'ясенного зняття зубних відкладень. Отже, ММТ у комплексному лікуванні хвороб пародонту є невід'ємною ланкою для забезпечення стійкого результату лікування.

ФАРМАКОТЕРАПЕВТИЧНІ ГРУПИ

1) Засоби із протимікробною й антисептичною дією

Активні інгредієнти, що входять у склад засобів із протимікробною й антисептичною дією

Гексетидин – антимікробна дія гексетидину досягається шляхом пригнічення окислювальних реакцій метаболізму мікробних клітин (антагоніст тіаміну). Широкий спектр антибактеріальної та протигрибкової активності щодо грампозитивних бактерій, представників роду *Candida* й відносно бактерій *Pseudomonas aeruginosa* або *Proteus*. Має в'язучу протизапальну дію. Є слабким місцевим анестетиком слизової оболонки.

Хлоргексидин – антисептик, який належить до похідних бігуанідину та відрізняється високою протимікробною активністю (навіть при великому розведенні) й низькою токсичністю. Дія спрямована проти таких мікроорганізмів, як стафілококи, стрептококи, *Candida albicans*, *Escherichia coli* та ряд інших аеробних та анаеробних бактерій (*A. Actinomycescomitans*, *Carnosytrophaga sp.*, *Fusobacterium sp.*).

Метронідазол – похідне нітроїмідазолу, володіє антипротозойною й антибактеріальною дією відносно анаеробних найпростіших та анаеробних бактерій, що викликають пародонтит: *Porphyromonas gingivalis*, *Prevotella intermedia*, *P. Denticola*, *Fusobacterium fusiformis*, *Wolinella recta*, *Treponema sp.*, *Eikenella corrodens*, *Borrelia vincenti*, *Bacteroides melaninogenicus*, *Selenomonas sp.*

Хлорбутанол – місцевий анестетик, має слабку антибактеріальну та протигрибкову дію.

ГЕКСОРАЛ – розчин з діючою речовиною *гексетидин*. **Активні інгредієнти:** гексетидин 2 мг/мл. **Виробник** «Pfizer PGM» для «Pfizer Inc.» (Франція/США). **Форма випуску:** розчин для полоскання ротової порожнини 0,1 % по 200 мл у флаконах.

Показання:

- при захворюваннях тканин пародонту – гінгівіт, пародонтит;
- до й після хірургічних операцій у ділянці ротової порожнини;
- допоміжний засіб гігієни ротової порожнини;
- при захворюваннях СОПР (стоматит, глосит, особливо кандидомікози);
- при інфекційно-запальних захворюваннях лор-органів.

Противопоказання: алергічні реакції на будь-який інгредієнт даного лікарського засобу. **Спосіб застосування:** ротові ванночки по 30 сек. Застосовувати після прийому їжі. Тривалість лікування до 14-ти діб.

СТОМАТИДИН – розчин на основі *гексетидину*. **Активні інгредієнти:** гексетидин 1 мг/мл. **Виробник:** «Bosnalijek» (Боснія й Герцеговина). **Форма випуску:** розчин 0,1 % по 200 мл у флаконах.

Показання:

- при захворюваннях тканин пародонту – гінгівіт, пародонтит;
- до й після хірургічних операцій у ділянці ротової порожнини;
- допоміжний засіб гігієни ротової порожнини;
- при захворюваннях СОПР (стоматит, глосит, особливо кандидомікози);
- при інфекційно-запальних захворюваннях лор-органів.

Противопоказання: підвищена чутливість до гексетидину чи допоміжних компонентів препарату. **Спосіб застосування:** ротові ванночки з нерозведеним розчином

протягом 30-ти секунд. Рекомендується полоскати 2–3 рази на день після їжі. Також застосовують у вигляді аплікацій та інстиляцій. Тривалість лікування не більше 14-ти діб.

ЕЛЮДРИЛ – антисептичний розчин на основі *хлоргексидину та хлорбутанолу*. **Активні інгредієнти:** хлоргексидин диглюконат 0,10 %; хлорбутанол 0,50 %. **Виробник:** «Pierre Fabre Oral Care» (Франція). **Форма випуску:** розчин для полоскання по 200 мл у флаконах.

Показання:

- профілактика утворення зубного нальоту;
- інфекційно-запальні захворювання ротової порожнини;
- після хірургічних втручань у порожнині рота, як антисептичний та знеболюючий засіб;
- при подразненні СОПР протезами.

Противопоказання: підвищена чутливість до будь-якого з компонентів препарату. **Спосіб застосування:** налити розчин у дозаторну склянку й додати води до верхньої відмітки. Застосовувати 2–3 рази на добу. Тривалість лікування до 2-х тижнів.

ЕЛЮГЕЛЬ – гель на основі *хлоргексидину*. **Активні інгредієнти:** диглюконат хлоргексидину 0,2 %; гідроксид натрію. **Виробник:** «Pierre Fabre Oral Care» (Франція). **Форма випуску:** гель по 40 г у тубах.

Показання:

- профілактика утворення зубного нальоту;
- при захворюваннях тканин пародонту – гінгівіт, пародонтит у період загострення;
- інфекційно-запальні захворювання ротової порожнини;
- після хірургічних втручань у порожнині рота;
- при подразненні СОПР протезами.

Противопоказання: підвищена чутливість до будь-якого з компонентів препарату. **Спосіб застосування:** гель наносять на ділянку ураження чи післяопераційну зону ясен чистим пальцем, а також використовують разом із м'якою щіткою як засіб індивідуальної гігієни для чищення зубів у післяопераційний період. Тривалість лікування – до 14-ти діб.

ДЕНТАГЕЛЬ – гель на основі *метронідазолу та хлоргексидину*. **Активні інгредієнти:** метронідазол 10 мг/1 г; хлоргексидин 0,5 мг/1 г. **Виробник:** «Unique» (Індія). **Форма випуску:** гель для ясен по 20 г у тубах.

Показання:

- гінгівіти (гострий виразково-некротичний гінгівіт Венсана, хронічний гінгівіт, катаральний та гіпертрофічний);
- генералізований пародонтит, хронічний і загострений перебіг;
- хронічний рецидивуючий афтозний стоматит;
- зубний біль при інфекційно-запальних процесах у ротовій порожнині.

Противопоказання: підвищена чутливість (алергія) до метронідазолу, хлоргексидину, похідних нітроїмідазолу. Не використовувати дітям до 14-ти років.

Спосіб застосування: гель наносять на ділянку ураження чи післяопераційну зону ясен чистим пальцем два рази на добу. Після нанесення гелю протягом 15-ти хвилин не можна полоскати рот і приймати їжу. Тривалість лікування – до 14-ти діб.

МЕТРОГІЛ ДЕНТА – комбінований гель для ясен на основі *метронідазолу та хлоргексидину*. **Активні інгредієнти:** метронідазол 1 г/100 г; хлоргексидин 50 мг/100 г. **Виробник:** «Unique» (Індія). **Форма випуску:** гель для ясен по 20 г у тубах.

Показання:

- гінгівіти (гострий виразково-некротичний гінгівіт Венсана; гострий; хронічний гінгівіт, катаральний та гіпертрофічний);

- генералізований пародонтит, хронічний і загострений перебіг;
- хронічний рецидивуючий афтозний стоматит;
- зубний біль при інфекційно-запальних процесах у ротовій порожнині.

Протипоказання: чутливість до компонентів лікарського засобу. Не застосовувати в дітей до 6-ти років.
Спосіб застосування: наносять чистим пальцем або лопаточкою на уражену ділянку ясен чи слизової оболонки порожнини рота два рази на добу. Після нанесення гелю протягом 15-ти хвилин не можна полоскати рот та їсти.

МЕТРОГЕКС – гель на основі *метронідазолу*. **Активні інгредієнти:** метронідазол 10 мг/г; глюконат хлоргексидину 2,5 мг/г. **Виробник:** «Dr. Reddys» (Індія). **Форма випуску:** гель дентальний по 10 г у тубах.

Показання:

- гінгівіт (гострий виразково-некротичний гінгівіт Венсана);
- гострий, хронічний гінгівіт, у тому числі катаральний та гіпертрофічний;
- генералізований пародонтит, хронічний і загострений перебіг;
- хронічний рецидивуючий афтозний стоматит;
- інфекційно-запальні процеси в ротовій порожнині.

Протипоказання: підвищена чутливість до метронідазолу, до похідних нітроїмідазолу. **Спосіб застосування:** наносити пальцем на уражену ділянку ясен чи слизової оболонки порожнини рота два рази на добу. Після нанесення гелю не полоскати рот і не приймати їжу протягом 15-ти хвилин. Тривалість лікування – не більше 14-ти дб.

2) Засоби із протизапальною дією

Активні інгредієнти, що входять у склад засобів із протизапальною дією

Мефенаміну натрієва сіль – відноситься до нестероїдних протизапальних препаратів, які блокують фермент циклооксигеназу (ЦОГ-2) і цим пригнічують синтез простагландинів, які у свою чергу стимулюють остеокластогенез і резорбцію альвеолярної кістки. Також має анальгезуючу, жарознижуючу дію. Прискорює загоєння ран і виразкових утворень.

Саліцилат холіну – є похідним саліцилової кислоти, застосовується завдяки його анальгезуючій, жарознижуючій та протизапальній дії. Основним механізмом дії є інактивація ферменту циклооксигенази, унаслідок чого порушується синтез простагландинів. Саліцилат холіну швидко всмоктується слизовою оболонкою ротової порожнини.

Гідрохлорид бензидаміну – нестероїдний протизапальний препарат, що викликає стабілізацію клітинних мембран і пригнічення синтезу простагландинів. Проникає в епітеліальний шар і накопичується в ефективній концентрації в запалених тканинах.

Хлорид цеталконію – сполука амонію, має антибактеріальні властивості – перешкоджає росту грампозитивних і грамотригативних бактерій, чинить протигрибкову дію. Не подразнює тканини.

МЕФЕНАТ – мазь на основі *натрієвої солі мефенаміну*. **Активні інгредієнти:** натрієва сіль мефенаміну 0,5 г/100 г; вінілін 10 г/100 г – має бактеріостатичну дію та прискорює процес епітелізації; поліетиленоксид покращує проникність препарату. **Виробник:** ВАТ «Фармак» (Україна). **Форма випуску:** мазь по 15; 40 або 80 г у тубах.

Показання:

- захворювання слизової оболонки порожнини рота (ерозії, афти, виразки);

- захворювання тканин пародонту;
- травматичні ураження слизової оболонки;
- лікування карбункулів і фурункулів.

Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. **Спосіб застосування:** наносять на уражену ділянку пальцем чи спеціальною лопаткою три рази на добу, тривалість лікування 7–15 днів.

ТАНТУМ ВЕРДЕ – розчин із запахом м'яти, що містить *гідрохлорид бензидаміну*. **Активні інгредієнти:** гідрохлорид бензидаміну 150 мг/100 мл. **Виробник:** «Angelini Francesco ACRAF» S.p.A., (Італія). **Форма випуску:** розчин для місцевого застосування 0,15 % по 120 мл у флаконах.

Показання:

- інфекційно-запальні захворювання слизової оболонки порожнини рота;
- після хірургічних втручань у ротовій порожнині.

Протипоказання: у пацієнта з підвищеною чутливістю до препарату. **Спосіб застосування:** налити в мірну склянку 15 мл розчину, використовувати як ополіскувач порожнини рота кожні 1,5–3 год. Тривалість лікування 7–8 днів.

ХОЛІЦЕТ – гель з діючими речовинами *саліцилатом холіну, хлоридом цеталконію*. **Активні інгредієнти:** саліцилат холіну 0,87 г/10 г; хлорид цеталконію 0,001 г/10 г. **Виробник:** «Genom Biotech Pvt. Ltd.» (Індія). **Форма випуску:** гель по 10 г у тубах.

Показання:

- при захворюваннях тканин пародонту;
- при незначних оперативних втручаннях у порожнині рота.

Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. Не використовувати в дітей і підлітків до 18-ти років.

Спосіб застосування: наносити пальцем на уражену ділянку слизової оболонки порожнини рота масажними рухами. Після нанесення слід утримуватись від прийому їжі, полоскання рота, чищення зубів протягом однієї години. Застосовувати 2–3 рази на добу.

ХОЛІСАЛ – гель на основі *саліцилату холіну і хлориду цеталконію*. **Активні інгредієнти:** саліцилат холіну 87,1 мг/г; хлорид цеталконію 0,1 мг/г; метилгідроксибензоат 0,15 %; пропілгідроксибензоат 0,8 %. **Виробник:** «Jelfa» (Польща). **Форма випуску:** гель по 10 г у тубах.

Показання:

- гінгівіти різної етіології;
- генералізований пародонтит, хронічний і загострений перебіг;
- травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота;
- невеликі оперативні втручання в ротовій порожнині;
- захворювання слизової оболонки порожнини рота (стоматити та хейліти різної етіології; кандидомікози);
- зубний біль при інфекційно-запальних процесах у ротовій порожнині;
- у складі комплексної терапії при захворюваннях, які супроводжуються висипками в ротовій порожнині (вітряна віспа, червоний плоский лишай, багатоформна ексудативна еритема).

Протипоказання: підвищена чутливість до саліцилатів та інших компонентів лікарського засобу. Не застосовувати в дітей до одного року, у вагітних жінок у III триместрі та в період лактації. **Спосіб застосування:** 2–3 рази на добу, смужку гелю довжиною 1 см для дорослих і 0,5 см для дітей видавлюють на палець та обережно втирають в уражену ділянку слизової оболонки протягом кількох хвилин. Після застосування гель утримується на поверхні слизової оболонки порожнини рота протягом кількох хвилин.

ПАНСОРАЛ – гель з діючими речовинами *саліцилатом холіну, хлоридом цеталконію та анісом*. **Активні**

інгредієнти: саліцилат холіну 0,087 %; хлорид цеталконію 0,0001 %; гідроксид натрію 0,32 %, аніс. **Виробник:** «Pierre Fabre Oral Care» (Франція). **Форма випуску:** гель по 15 г у тубах.

Показання:

- гінгівіти різної етіології;
- хронічний рецидивуючий афтозний стоматит;
- при пошкодженні слизової оболонки порожнини рота різної етіології.

Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. Не застосовувати в дітей та підлітків до 18-ти років. **Спосіб застосування:** на уражену ділянку слизової оболонки порожнини рота нанести гель. Після нанесення слід утримуватись від прийому їжі, полоскання рота, чищення зубів протягом однієї години. Застосовувати 2–3 рази на добу.

3) Комбінована

Активні інгредієнти, що входять у склад засобів з комбінованою дією

Біклотимол – похідне біфенолів, має бактеріостатичну та бактерицидну дію, низька токсичність, антисептик. До біклотимолу чутливі: *St. Aureus*, *Nemophilus*, *S. Epidermidis*, стрептококи, пневмодиплококи, а також штами, стійкі до дії пеніциліну, оксациліну, ріфампіцину. Місцева знеболююча та протизапальна дія, тривалий ефект.

Еноксолон – проявляє протизапальну активність, має противірусну дію, індукує утворення інтерферону, має імуномодулюючу дію. Інгібує утворення простагландину E2 в активованих макрофагах. Значно уповільнює процес вивільнення кінінів клітинами сполучної тканини в зоні запалення.

Лізоцим – фактор неспецифічного захисту організму. Виявляє бактеріолітичну дію, має властивість руйнувати полісахариди мікробної оболонки. Знижує розмноження грампозитивних бактерій, грамнегативні менш чутливі до нього. Противірусна активність, стимулює неспецифічну реактивність організму, нейтралізує медіатор запалення гістамін.

Екстракт кореня ревеню – заспокоює та стягує набряклі ясна завдяки вмісту глюкозидів і дубильних речовин.

Аскорбінова кислота – відноситься до групи водорозчинних вітамінів, бере участь в окислювально-відновлювальних реакціях; у процесах обміну, зокрема в регуляції вуглеводного обміну, обміну ароматичних амінокислот, тіроксину, у синтезі катехоламінів, стероїдних гормонів, інсуліну; є необхідною складовою у процесі зсідання крові, синтезу колагену, проколагену, регенерації сполучної та кісткової тканини; регулює проникність капілярів (пригнічує гіалуронідазу); бере участь у всмоктуванні заліза та синтезі гемоглобіну.

Хлорбутанол – місцевий анестетик, має слабку антибактеріальну та протигрибкову дію.

Гексетидин – антимікробна дія гексетидину досягається шляхом пригнічення окислювальних реакцій метаболізму мікробних клітин (антагоніст тіаміну). Широкий спектр антибактеріальної та протигрибкової активності щодо грампозитивних бактерій, представників роду *Candida* й відносно бактерій *Pseudomonas aeruginosa* або *Proteus*. Має в'язучу, протизапальну дію. Є слабким місцевим анестетиком слизової оболонки.

Хлоргексидин – антисептик, який належить до похідних бігуанідину й відрізняється високою протимікробною активністю (навіть при великому розведенні) та низькою токсичністю. Дія спрямована проти таких мікроорганізмів, як стафілококи, стрептококи, *Candida*

albicans, *Escherichia coli* та ряд інших аеробних та анаеробних бактерій (*A. Actinomycetemcomitans*, *Caryophaga sp.*, *Fusobacterium sp.*).

ГЕКСАЛІЗ – таблетки для розсмоктування на основі *біклотимолу*, *еноксолону* й *лізоциму*. **Активні інгредієнти:** біклотимол 5 мг; еноксолон 5 мг; лізоцим 5 мг. **Виробник:** «Lab. Bouchara-Recordati» (Франція). **Форма випуску:** таблетки для розсмоктування.

Показання:

- місцеве лікування інфекційно-запальних захворювань слизової оболонки порожнини рота;
- місцеве лікування інфекційно-запальних захворювань глотки та гортані.

Протипоказання: не використовувати в дітей до 6-ти років. Підвищена чутливість до будь-якого з компонентів препарату. **Спосіб застосування:** розсмоктувати таблетку повільно, не розжовуючи. Дорослим і дітям старше 6-ти років: від 6 до 8-и таблеток на добу.

ГІВАЛЕКС – розчин на основі *гексетидину*, *саліцилату холіну* та *хлорбутанолу*. **Активні інгредієнти:** гексетидин 1 мг/мл; саліцилат холіну 5 мг/мл; хлорбутанол 2,5 мг/мл. **Виробник:** «Norgine Pharma» (Франція). **Форма випуску:** розчин для полоскання ротової порожнини по 125 мл у флаконах.

Показання:

- інфекційно-запальні захворювання ротової порожнини;
- біль при прорізуванні зубів;
- засіб гігієни при післяопераційному догляді за ротовою порожниною;
- захворювання тканин пародонту – гінгівіти, генералізований пародонтит;
- інфекційно-запальні захворювання лор-органів.

Протипоказання: не застосовувати в дітей до 2,5 року. Підвищена чутливість до будь-якого з компонентів препарату. **Спосіб застосування:** 2 чайні ложки розчинити в 1/4 склянці теплої води. Від 2 до 4-х полоскань на добу. Не ковтати. Тривалість лікування до 5-ти днів.

ПАРОДІУМ – гель на основі *хлоргексидину* та *екстракту ревеня*. **Активні інгредієнти:** диглюконат хлоргексидину 0,02 %; екстракт кореню ревеня 0,2 %; формальдегід 0,00067 %. **Виробник:** «Pierre Fabre Oral Care» (Франція). **Форма випуску:** гель по 40 г у тубах.

Показання:

- невеликі оперативні втручання в ротовій порожнині, пародонтальна хірургія;
- захворювання тканин пародонту – гінгівіти, генералізований пародонтит, хронічний перебіг.

Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів лікарського засобу. **Спосіб застосування:** наносити на ділянку ураження чи післяопераційну рану за допомогою лопаточки. Застосовувати три рази на добу. Тривалість лікування до 30-ти днів.

СЕБІДИН – таблетки з *дигідрохлориду хлоргексидину* та *аскорбінової кислоти*. **Активні інгредієнти:** гідрохлорид хлоргексидину 5 мг; аскорбінова кислота 50 мг. **Виробник:** «GlaxoSmithKline» (Велика Британія). **Форма випуску:** таблетки для розсмоктування № 20.

Показання:

- інфекційно-запальні захворювання ротової порожнини;
- хронічне запалення слизових оболонок глотки та гортані.

Протипоказання: гіперчутливість до хлоргексидину або будь-якого іншого компонента препарату. **Спосіб застосування:** по одній таблетці 4–5 разів на день. Таблетку слід повільно розсмоктувати, не ковтаючи. Тривалість лікування до 14-ти днів.

4) Засоби для місцевого знеболлення

Активні інгредієнти, що входять у склад засобів для місцевого знеболлення

Бензокаїн – місцевий анестетик, який блокує провідність нервових імпульсів, знижуючи проникність мембран для іонів натрію, забезпечує повну тимчасову анестезію слизових оболонок і шкіри.

Полідоканол (лаурилефір макроголу) – місцевий знеболювальний, беззаспокійливий засіб, який добре утримується на слизовій оболонці щокі та має тривалу терапевтичну дію.

Гідрохлорид моногідрат лідокаїну – анестетик, що має швидку й довготривалу знеболювальну дію при ураженнях слизової оболонки порожнини рота, ясен і губ.

Настоянка квітів ромашки – протизапальний засіб, стимулює процеси загоєння слизових оболонок, зменшує прояви алергічних реакцій.

ДЕНТИНОКС – гель на основі *гідрохлориду лідокаїну, полідоканолу та настоянки ромашки*. **Активні інгредієнти:** гідрохлорид лідокаїну 3,4 мг/1 г; полідоканол 3,2 мг/1 г; настоянка ромашки 150 мг/г. **Виробник:** «Dentinox Gesellschaft für pharmazeutische Präparate Lenk & Schuppan» (Німеччина). **Форма випуску:** гель для ясен по 10 г у тубах.

Показання:

- для знеболлення при прорізуванні молочних зубів у дітей;
- при подразненні ясен і больовій реакції.

Протипоказання: підвищена чутливість до одного з будь-яких компонентів препарату. **Спосіб застосування:** пальцем або паличкою з ватою нанести на ясна і злегка втерти.

ДЕНТОЛ (10–7,5 %) – гель з анестезуючим ефектом. **Активні інгредієнти:** бензокаїн 7,5 або 10 %. **Виробник:** «Pharmascience Inc.» (Канада). **Форма випуску:** гель для ясен по 15 г у тубах.

Показання

Дентол 7,5 %:

- для швидкого усунення болю в дітей з 4-х місяців при прорізуванні зубів;
- як тимчасовий швидкодопоміжний засіб при зубних болях у дітей молодшого та старшого віку;
- для знеболювання при лікуванні зубів, незначних ушкодженнях слизової оболонки ротової порожнини, афтозних ураженнях СОПР.

Дентол 10 %:

- для швидкого усунення зубного болю в дорослих і дітей старше 6-ти років;
- як тимчасовий швидкодопоміжний засіб, який використовують до консультації з лікарем;
- при больових відчуттях у яснах;
- при лікуванні та протезуванні зубів;
- при незначних пошкодженнях слизової оболонки порожнини рота;
- як знеболюючий засіб перед проведенням стоматологічних маніпуляцій.

Протипоказання: індивідуальна підвищена чутливість до бензокаїну, інших місцевих анестетиків, наявність локальної інфекції в місці застосування препарату, наявність можливих травматичних ділянок слизової оболонки. **Спосіб застосування:** нанести невелику кількість гелю на ділянку ясен навколо зуба. Застосовується 3–4 рази на день. Препарат не слід застосовувати більше 7-и днів.

КАМІСТАД – гель на основі *моногідрату гідрохлориду лідокаїну*. **Активні інгредієнти:** моногідрат гідрохлорид лідокаїну 20 мг/1 г; тимол 1 мг/1 г; настоянка квітів ромашки (1:5,5) 200 мг/1 г. **Виробник:** «Stada

Arzneimittel AG» (Німеччина). **Форма випуску:** гель по 10 г у тубах.

Показання:

- для зменшення болю й дискомфорту при стоматиті, хейліті;
- для зменшення болю в яснах при гінгівіті та генералізованому пародонтиті в період загострення;
- при прорізуванні молочних зубів;
- при проведенні ортодонтичних маніпуляцій.

Протипоказання: підвищена чутливість до одного з будь-яких компонентів препарату. **Спосіб застосування:** гель нанести на ясна й легко втерти масажними рухами. Гелева основа дозволяє легко розподілити препарат по слизовій оболонці ротової порожнини.

5) Засоби рослинного походження

Активні інгредієнти, що входять у склад засобів рослинного походження

Хлорофіліпт екстракт густий – є сумішшю хлорофілів з листя евкаліпту. Препарат має протимікробну дію, особливо відносно стафілококів, у тому числі пеніциліностійких стафілококів. Притаманна антисептична, антибактеріальна та протизапальна дія.

Прополіс – продукт життєдіяльності бджіл, який містить ряд біогенних речовин: ефірні олії, суміш смол, віск, флавоноїди, флавонолі, похідні коричної кислоти, вітаміни.

Екстракт квітів ромашки – стимулює процеси загоєння слизових оболонок, зменшує прояви алергічних реакцій.

Екстракт квітів календули – чинить регенеруючу дію та має ранозагоювальні властивості.

Екстракт трави деревію – має бактеріостатичну дію.

ПАНСОРАЛ «Перші зуби» – гель на основі *екстракту ромашки римської, екстракту кореню алтея, екстракту квітів шафрану та ірландського моху*. **Активні інгредієнти:** екстракт ромашки римської 0,75 %, екстракт кореню алтея 0,75 %, екстракт квітів шафрану, ірландський мох. **Виробник:** «Pierre Fabre Oral Care» (Франція). **Форма випуску:** гель по 15 г у тубах.

Показання:

- полегшення при прорізуванні перших зубів у немовлят.
- Протипоказання:** підвищена чутливість до компонентів лікарського засобу. **Спосіб застосування:** нанести невелику кількість гелю безпосередньо на ясна дитини та м'яко втерти. Використовувати так часто, як це необхідно.

РОТОКАН – спиртовий розчин на основі *екстракту квітів ромашки, екстракту квітів календули, екстракту трави деревію*. **Активні інгредієнти:** екстракт квітів ромашки 50 %; екстракт квітів календули 25 %; екстракт трави деревію 25 %. Посилює та прискорює процеси регенерації слизових оболонок і має гемостатичні властивості. **Виробник:** ВАТ «Лубнифарм» (Україна). **Форма випуску:** рідина по 55 або по 100 мл у скляних флаконах; по 55 мл у полімерних флаконах.

Показання:

- генералізований пародонтит, хронічний перебіг, і в період загострення;
- афтозні ураження слизової оболонки порожнини рота;
- виразково-некротичні гінгівостоматити.

Протипоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. **Спосіб застосування:** одну чайну ложку препарату розводять в одній склянці теплої води для полоскання, аплікацій тривалістю 15–20 хв або ротових ванночок тривалістю 1–2 хв. Застосовують 2–3 рази на день, тривалість лікування 2–5 днів.

ПРОПОСОЛ-КМ-СПРЕЙ. **Активні інгредієнти:** прополіс 1,5 г. **Виробник:** АТ «Стома» (Україна). **Форма**

випуску: спрей стоматологічний по 25 г у балонах. **Показання:** афтозні, катаральні, виразкові стоматити, катаральний гінгівіт. **Противопоказання:** індивідуальна гіперчутливість у вигляді алергічних реакцій, у тому числі на продукти бджільництва. **Спосіб застосування:** зрошування ураженої ділянки 2–3 рази на добу, після зменшення вираженості запального процесу – 1–2 рази на добу до повного одужання. Тривалість лікування – 3–7 днів.

ХЛОРОФІЛПТ – таблетки для розсмоктування. **Виробник:** ТОВ «Дослідний завод «ГНЦЛС» (Україна). **Форма випуску:** таблетки по 25 мг № 10 у банках, № 40 у контейнерах, № 10x2, № 20x1 у блістерах. **Активні інгредієнти:** суміш хлорофілів А та В з листя евкالیпту 12,5 мг.

Показання:

- афтозні та виразкові ураження СОПР;
- захворювання верхніх дихальних шляхів (тонзиліти, фарингіти, ларингіти).

Противопоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. **Спосіб застосування:** таблетки не ковтати й не розжовувати, а тримати в порожнині рота до повного розсмоктування. Приймати 5 разів на день кожні 4–5 год. Тривалість лікування – 7 днів.

ХЛОРОФІЛПТ – спиртовий розчин. **Форма випуску:** розчин спиртовий по 100 мл у флаконах. **Активні інгредієнти:** суміш хлорофілів А та В з листя евкالیпту 10 мг/мл.

Показання:

- місцеве лікування тканин пародонту;
- афтозні та виразкові ураження СОПР;
- захворювання верхніх дихальних шляхів (тонзиліти, фарингіти, ларингіти).

Противопоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. **Спосіб застосування:** полоскання ротової порожнини на етапі проведення первинного пародонтологічного лікування, місцево у вигляді аплікацій у розведенні 1:10 на ясна та інстиляції у пародонтальні кишені. Тривалість лікування 10 сеансів.

ХЛОРОФІЛПТ – масляний розчин. **Форма випуску:** масляний розчин у розведенні 1:4 з маслиною або кукурудзяною олією по 20 мл у флаконах. **Активні інгредієнти:** суміш хлорофілів А та В з листя евкالیпту 20 мг/мл.

Показання:

- місцеве лікування тканин пародонту;
- генералізований пародонтит у стадії загострення;
- як допоміжний засіб індивідуальної гігієни під час проведення курсового лікування генералізованого пародонтиту;
- афтозні та виразкові ураження СОПР;
- захворювання верхніх дихальних шляхів (тонзиліти, фарингіти, ларингіти).

Противопоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. **Спосіб застосування:** використовуву-

ють у вигляді аплікацій на уражену ділянку слизової оболонки та на ясна, інстиляції в пародонтальні кишені.

6) З антигомотоксичною дією

ТРАУМЕЛЬ – мазь. **Активні інгредієнти:** Arnica montana, Calendula officinalis, Hamamelis virginiana, Echinacea, Echinacea purpurea, Chamomilla recutita, Symphytum officinale, Bellis perennis, Hypericum perforatum, Achillea millefolium, Aconitum napellus, Atropa belladonna, Mercurius solubilis Hahnemann, Hepar sulfuris. **Виробник:** «Biologische Heilmittel Heel GmbH», Німеччина. Препарат має протизапальну, анальгетичну, протиекссудативну, імунокоригуючу, репаративну дію, яка базується на активації захисних сил організму й нормалізації порушених функцій за рахунок речовин рослинного та мінерального походження, які входять у склад препарату. **Форма випуску:** мазь по 50 г у тубах. **Показання:** інфекційно-запальні процеси в ротовій порожнині. **Противопоказання:** підвищена чутливість до компонентів препарату. **Спосіб застосування:** мазь накладати тонким шаром на місце травми чи запалення 2–3 рази на добу. Тривалість лікування – 2–4 тижні.

7) З кератостимулюючою дією

Активні інгредієнти засобів з кератостимулюючою дією

Солкосерил – хімічно та біологічно стандартизований апірогенний діалізат крові телят, що не містить білків та антигенів. Має мембрано-стабілізуючий та цитопротекторний ефект. Стимулює регенерацію та прискорює епітелізацію тканин.

Полідоканол – місцевий анестетик, що дозволяє швидко отримати знеболюючий ефект.

СОЛКОСЕРИЛ – дентальна адгезивна паста. Завдяки сильній адгезії пасти до слизової оболонки утворюється захисна плівка, яка зменшує подразнюючий вплив їжі. **Активні інгредієнти:** солкосерил, суха речовина 2,125 мг/1 г; полідоканол 10 мг/1 г. **Виробник:** «ICN Switzerland AG», Швейцарія. **Форма випуску:** паста по 5 г у тубах.

Показання:

- захворювання слизової оболонки порожнини рота (ерозії, афти, виразки);
- при захворюванні тканин пародонту, після проведення пародонтальної хірургії;
- травматичні ураження слизової оболонки;
- при ускладненому прорізуванні зубів.

Противопоказання: підвищена чутливість до компонентів препарату. **Спосіб застосування:** на суху уражену ділянку нанести пасту й розтерти змоченим у воді пальцем. Процедуру проводити 3–5 разів на добу протягом 14-ти днів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Carranza's Clinical Periodontology. – 9th ed., edited by M.G. Newman, H.N. Takei, F.A. Carranza. – 2002. – 1033 p.
2. Periodontology. 2nd edition. Color Atlas of Dental Medicine / Reteitschak K.H., Reteitschak E.M., Wolf H.F., Hassel T.M. – Thieme Medical Publishers, Inc., New York, 1989, 399 p.
3. Болезни пародонта. Патогенез, диагностика, лечение / Григорян А.С., Грудянов А.И.; Рабухина Н.А., Фролова О.А. – М.: Медицинское информационное агентство, 2004. – 320 с.
4. Данилевский Н.Ф., Борисенко А.В. Заболевания пародонта. – К.: Здоров'я, 2000. – 464 с.
5. Заболевания пародонта / Под общей редакцией Ореховой Л.Ю. – М.: Поли Медиа Пресс. – 2004. – 432 с.

6. Компендіум 2010 / Под редакцией В.Н. Коваленко, А.П. Викторова, 2010.
7. Пародонтологическая азбука / Под ред. Феда П., Вернино А., Грей Дж. – (пер. с англ.). – Издательский дом «Азбука», 2003. – 287 с.
8. Перова М.Д. Биологические механизмы репаративной регенерации тканей пародонта // Новое в стоматологии. – 2001. – № 8. – С. 62–70.
9. Сивовол С.И. Клинические аспекты пародонтологии. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: «Триада-Х», 2001. – 168 с.
10. Современные аспекты клинической пародонтологии / Под редакцией проф. Л.А. Дмитриевой. – М.: МЕДпресс, 2001. – 128 с.
11. Цепов Л.М., Николаев А.И. Диагностика и лечение заболеваний пародонта. – М.: МЕДпресс-информ, 2002. – 192 с.

Світовий лідер серед систем налобного збільшення та освітлення в хірургічній та стоматологічній практиці

SurgiTel®

переваги і широкий спектр луп для Вас:

Ергономіка в роботі

Глибина різкості до 20 сантиметрів

Мала вага від 78 грамів

Кратність збільшення від x2,5 до x8,0

Безтіньове освітлення:

- портативне
- галогенове
- ксенонове

Front-Lens-Mounted (FLM)

Micro 250 FLM
Oakley Radar

Oakley Coto TTL

Oakley Fate TTL

Офіційний представник в Україні ТОВ "Кор-Медікал"

03057 м.Київ, вул. Довженка, 18, оф.501, тел/факс: 044 502 68 33

менеджери: Сергій: +38 050 383 72 97; Василь: +38 050 356 84 66